Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 39. posiedzeniu Senatu
w dniu 31 lipca 2025 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowna Pani Ministro!

W związku z coraz częściej pojawiającymi się ze strony moich wyborców sygnałami dotyczącymi trudności w dokonywaniu odpłatności za pobyt dzieci w domach pomocy społecznej, w szczególności w chwili przechodzenia rodziców w wiek emerytalny i zakończenia pracy zawodowej, zwracam się z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska oraz wskazanie planów działania ministerstwa w zakresie wsparcia rodziców tych dzieci.

Oświadczenie dotyczy dzieci niepełnosprawnych wymagających całodobowej opieki w wymienionych placówkach.

Wielu rodziców i opiekunów znajduje się w bardzo trudnej sytuacji życiowej, finansowej i organizacyjnej, w szczególności gdy zbliża się czas przejścia na emeryturę. Dotyczy to zwłaszcza przypadków, w których dzieci z niepełnosprawnością są oddawane pod opiekę DPS już w młodym wieku, co generuje długotrwałe i znaczne obciążenia finansowe oraz logistyczne dla rodzin. Wysokie koszty pokrycia opłat za pobyt dziecka w DPS, które często przewyższają możliwości finansowe rodziców, zwłaszcza gdy jedna rodzina opłaca pobyt kilkorga dzieci, a dodatkowo musi finansować codzienne życie oraz leczenie całej rodziny, są wielkim dramatem i obciążeniem zarówno fizycznym, jak i psychicznym. Aby móc pokryć tak wysokie koszty, rodzice często zmuszeni są do podejmowania pracy za granicą czy dodatkowej pracy. Myśląc o opłacaniu pobytu dzieci w DPS, narażają się na brak zabezpieczenia na starość.

Dużo łatwiejsza wydaje się sytuacja, w której to dzieci dorosłe, pracujące opłacają pobyt rodzica w DPS. Jest to sytuacja diametralnie inna i mniej obciążająca. Oczywiście gdy rodzice finansowo nie są w stanie opłacić DPS, koszty przejmuje gmina, co tworzy obciążenia budżetowe lokalnych samorządów i w zasadzie nie rozwiązuje problemu rodziny na poziomie krajowym.

Mając na uwadze powyższe, proszę o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo planuje podjąć działania zmierzające do zmiany obecnego systemu finansowania pobytu dzieci i młodych osób niepełnosprawnych w DPS, tak aby odciążyć rodziny i wprowadzić adekwatne mechanizmy wsparcia?

2. Czy jest możliwość wprowadzenia specjalnych programów wsparcia finansowego lub ulg dla rodzin opiekujących się dziećmi z niepełnosprawnością od urodzenia, a jednocześnie mających obowiązki zawodowe i często pracujących poza granicami kraju z powodu konieczności finansowania opieki?

3. W jaki sposób ministerstwo współpracuje z samorządami i innymi instytucjami, aby wypracować długofalowe i skuteczne rozwiązania w zakresie opieki i finansowania DPS dla osób młodych oraz ich rodzin?

Odpowiedź pani ministry i ewentualne zapowiedzi działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji takich rodzin nie tylko będą ważnym sygnałem społecznego wsparcia, lecz także mogą stanowić krok ku systemowemu rozwiązaniu poważnych problemów, z którymi codziennie borykają się tysiące rodzin.

W związku z powyższym proszę jak na wstępie.

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP